

KŪDRAS NOZARE UN TĀS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

ULDIS AMERIKS
SIA "LAFLORA" VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
LATVIJAS KŪDRAS ASOCIĀCIJAS PADOMES LOCEKLIS

BALVI, 25.10.2019

FAKTI NO VĒSTURES

- Pirmās ziņas par kūdras ieguvei Latvijā ir no 18.gs. sākuma.
- 1797. gadā tika izdoti pirmie raksti par kūdras ieguvei un izmantošanu.
- Intensīva kūdras ieguve un purvu pētīšana sākās tikai pēc neatkarīgas Latvijas valsts nodibināšanas 1918. gadā.
- Sistemātiska purvu apzināšana uzsākta 20.gs. 20-tajos gados, kad pie Latvijas Universitātes tika nodibināta Purvu un kūdras izmantošanas katedra, kas pārtapa Purvu institūtā.

FAKTI NO VĒSTURES

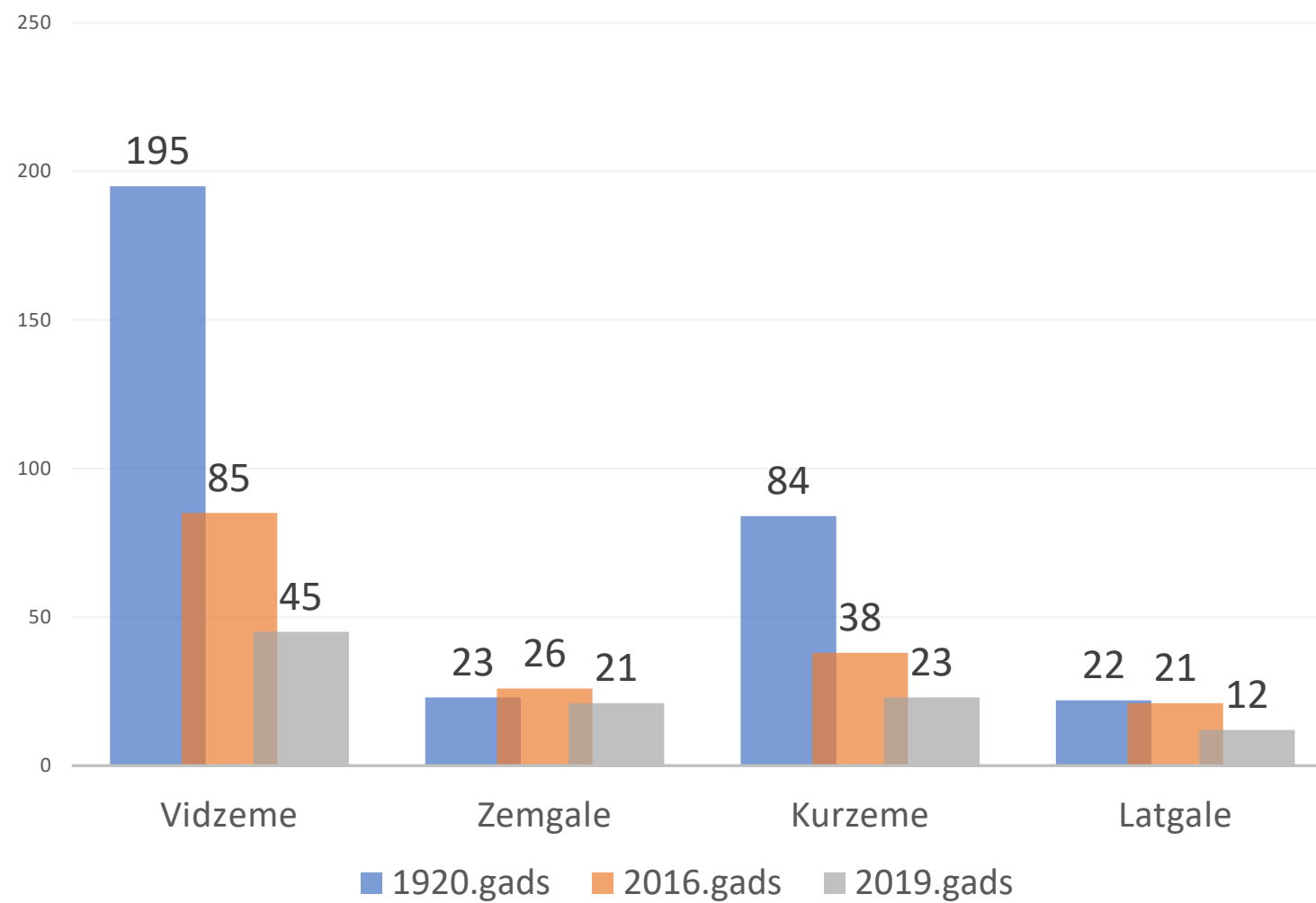
- Pirms 1. Pasaules kara kūdras raka vairāk nekā 300 purvos. Visbiežāk nelielos apjomos, vienas vai divu saimniecību vajadzībām (kurināšanā un lauksaimniecībā).
- 20. gs. 30-tajos gados nodibināja vairākus lielus valsts uzņēmumus kūdras ieguvei – “Misas kūdras fabrika”, “Olaines kūdras fabrika”, “Līvānu kūdras fabrika”.
- Pēc 2. Pasaules kara nodibināja vēl vairākas jaunas kūdras fabrikas – “Baložu”, “Sedas”, “Cesvaines” u.c.
- Kūdras ieguve arī vairāki pārvietojamo mehānizēto kolonu uzņēmumi. Lielākais kūdras pieprasījums bija enerģētikā (Rīgas TEC 1) un lauksaimniecībā pakaišiem.
- 1996. gadā nodibināja sabiedrisku organizāciju - Latvijas Kūdras ražotāju asociāciju, kas veicina kūdras ražošanas attīstību valstī.
- Šobrīd 101 purvā kūdras iegūst 63 uzņēmumi.

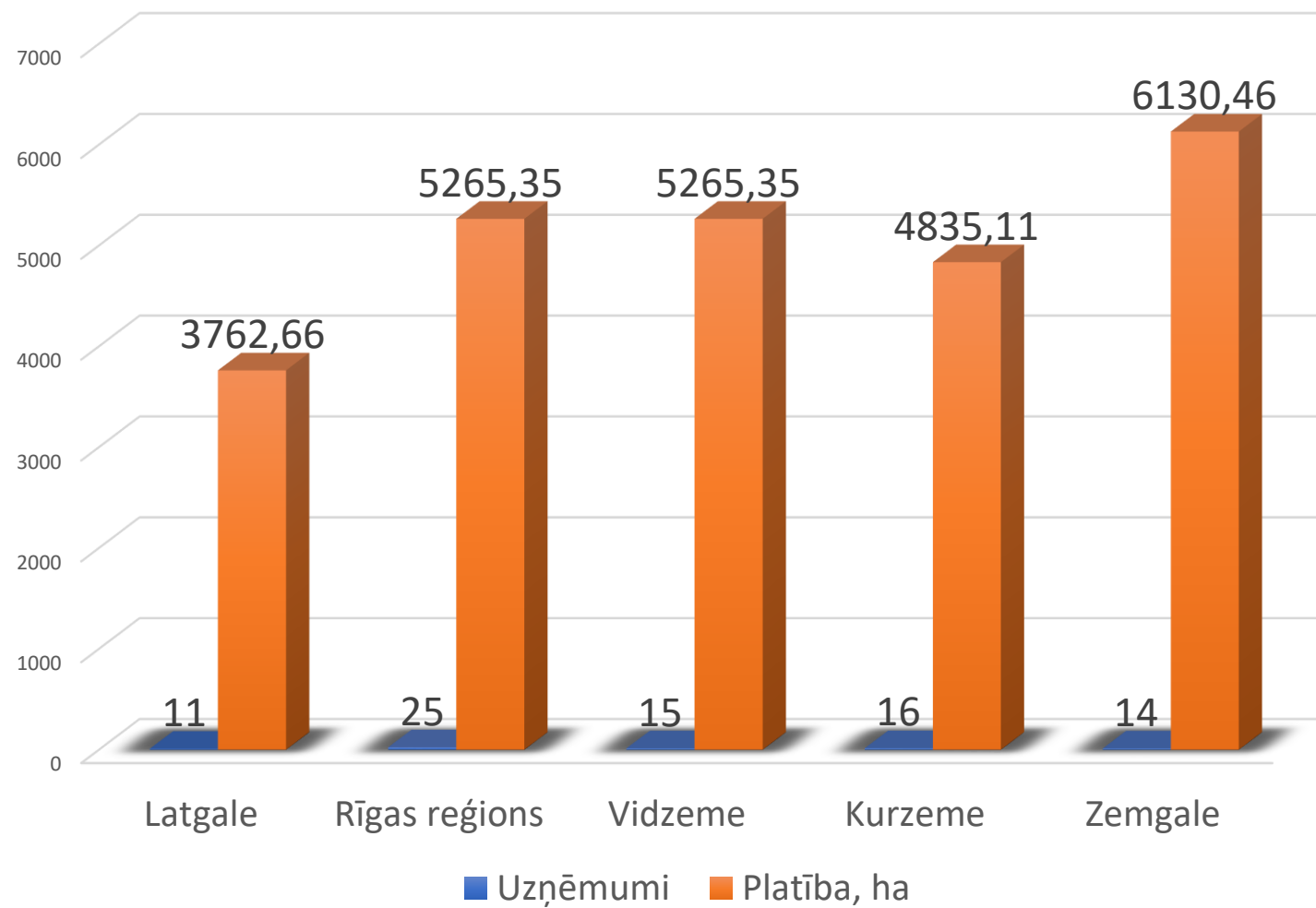
KŪDRAS ĪPAŠĪBAS

- Vienkārša ieguve un pārstrāde, un realizējama bez riskiem.
- Viegli pieejams resurss pietiekamā apjomā un ilgā laika periodā.
- Konkurētspējīgas ieguves izmaksas pretstatā daudziem konkurējošiem augsnes materiāliem.
- Videi draudzīgs materiāls.
- Nav utilizācijas problēmu.

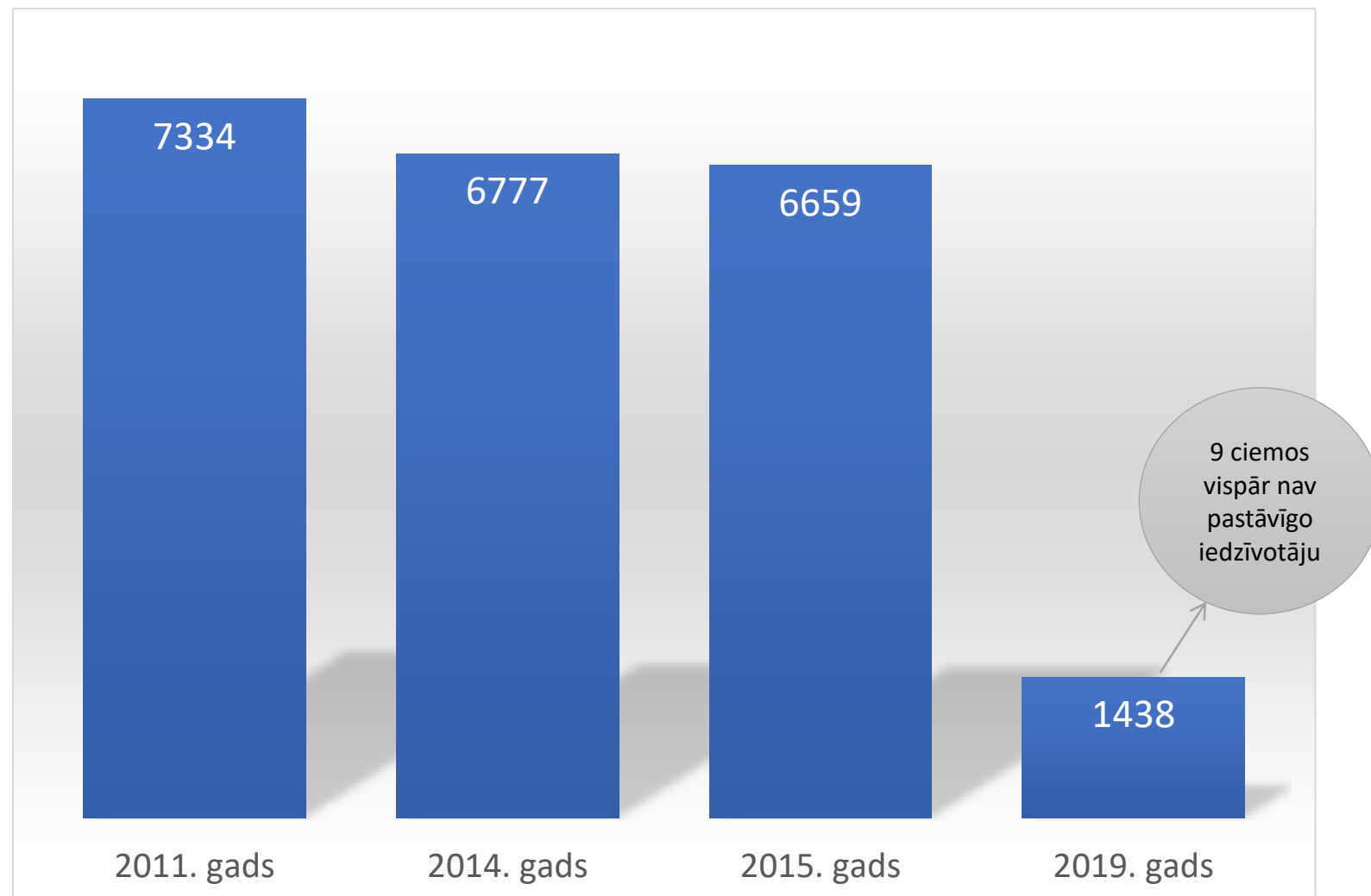
KŪDRAS
IEGUVE
LATVIJAS
PURVOS

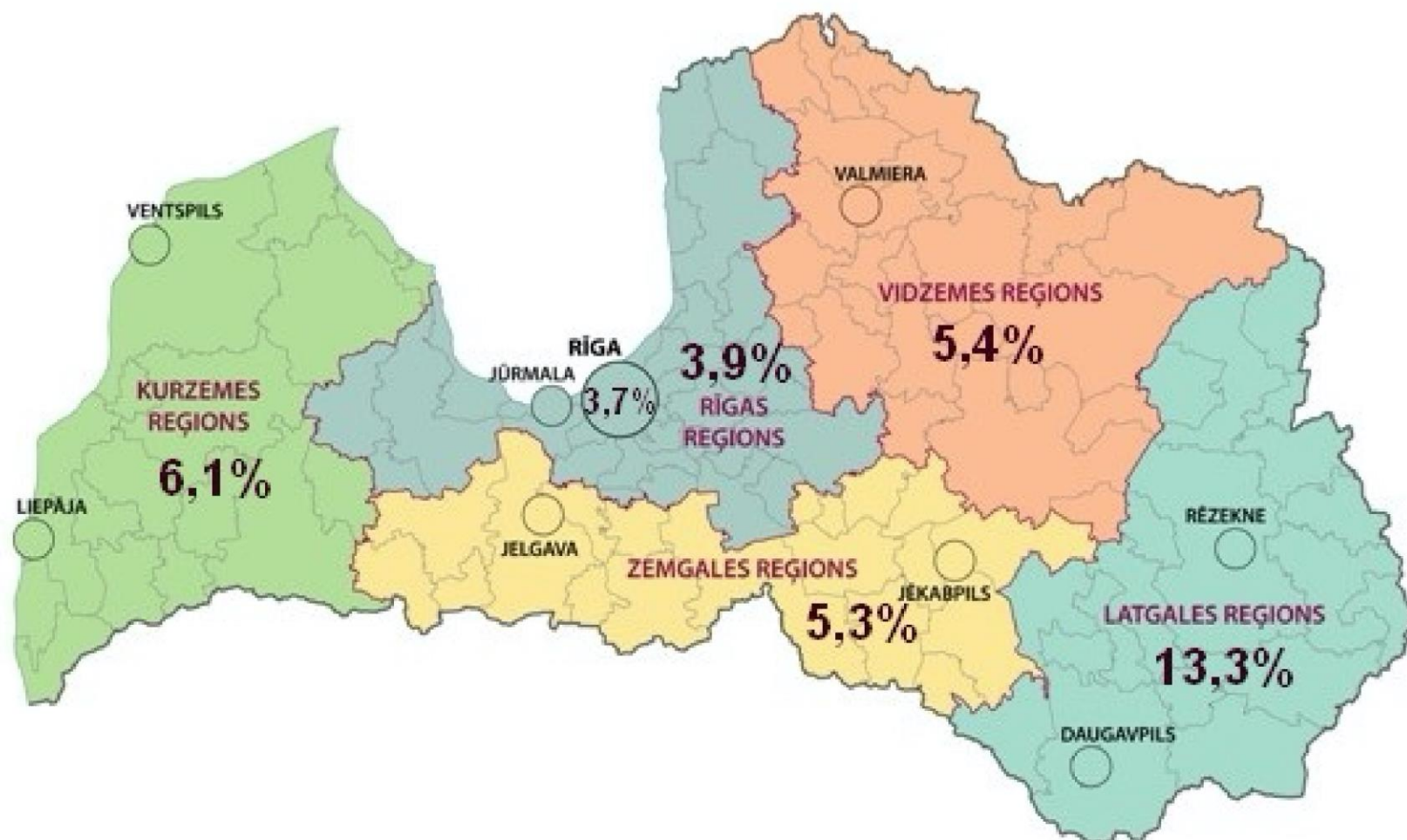
UZŅĒMUMU
SKAITS UN
LICENČU
PLATĪBA HA,
2018. G.

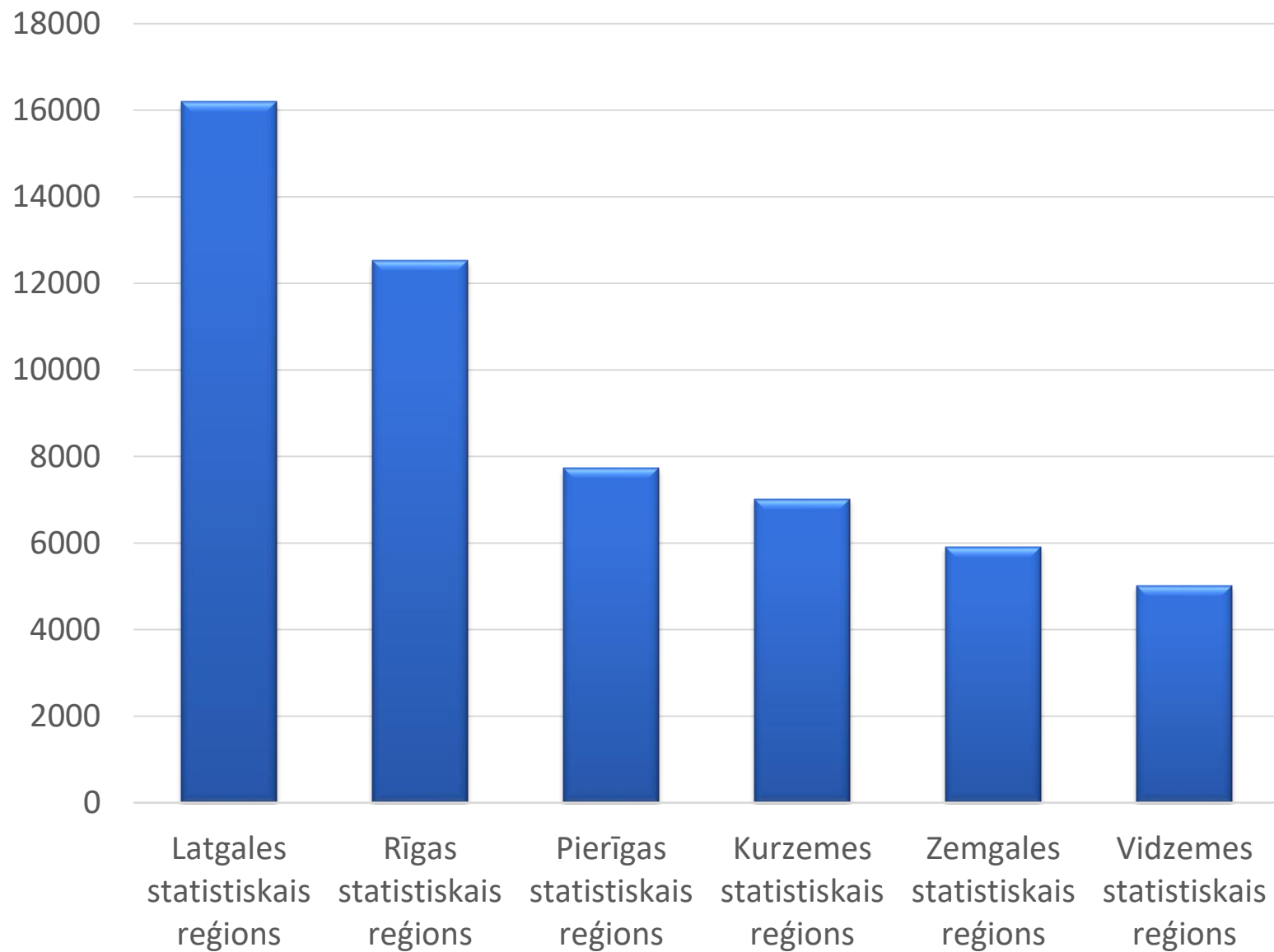
CIEMU SKAITS LATVIJĀ

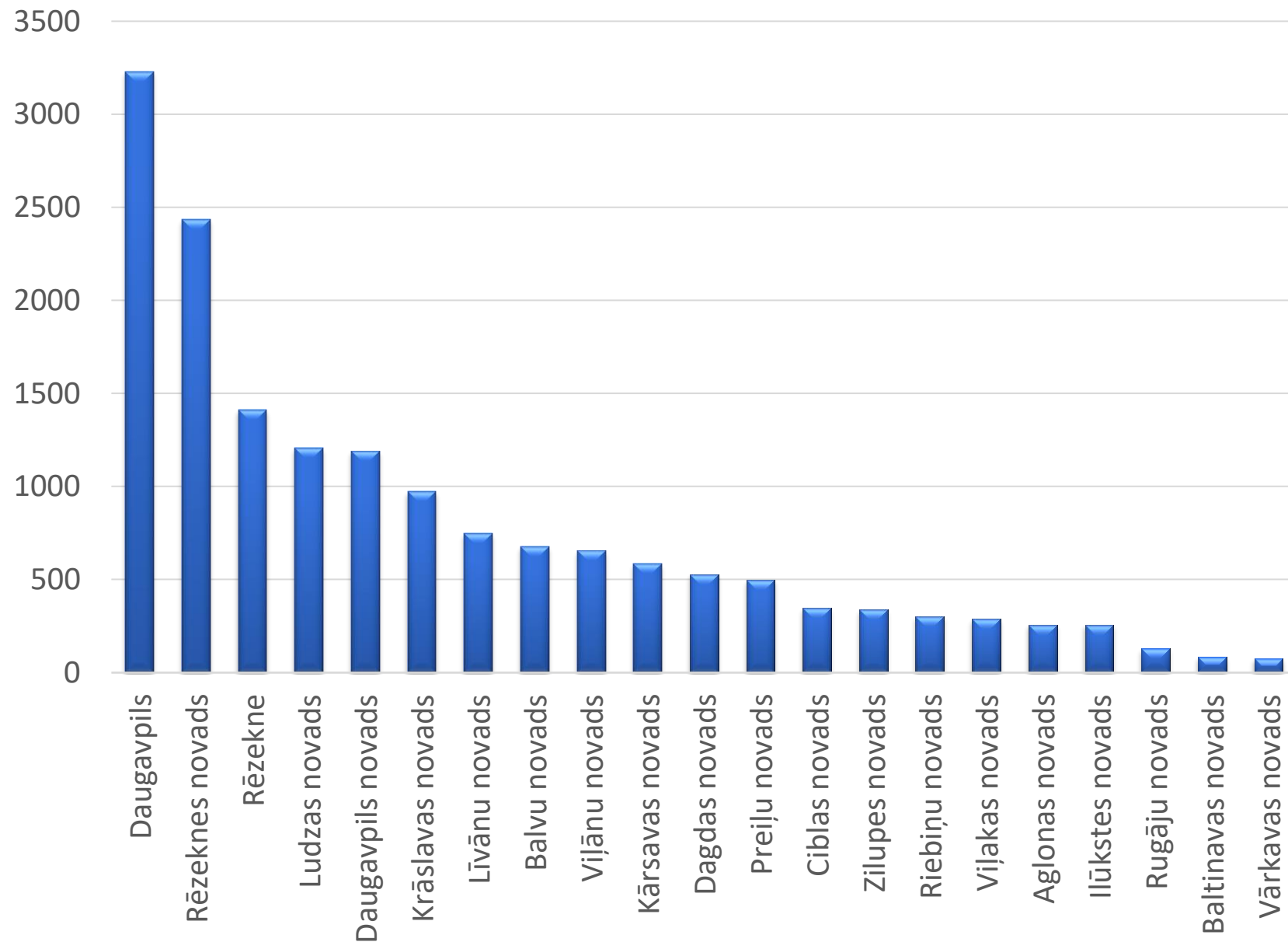
REĢISTRĒTĀ
BEZDARBA
LĪMENIS
VALSTĪ

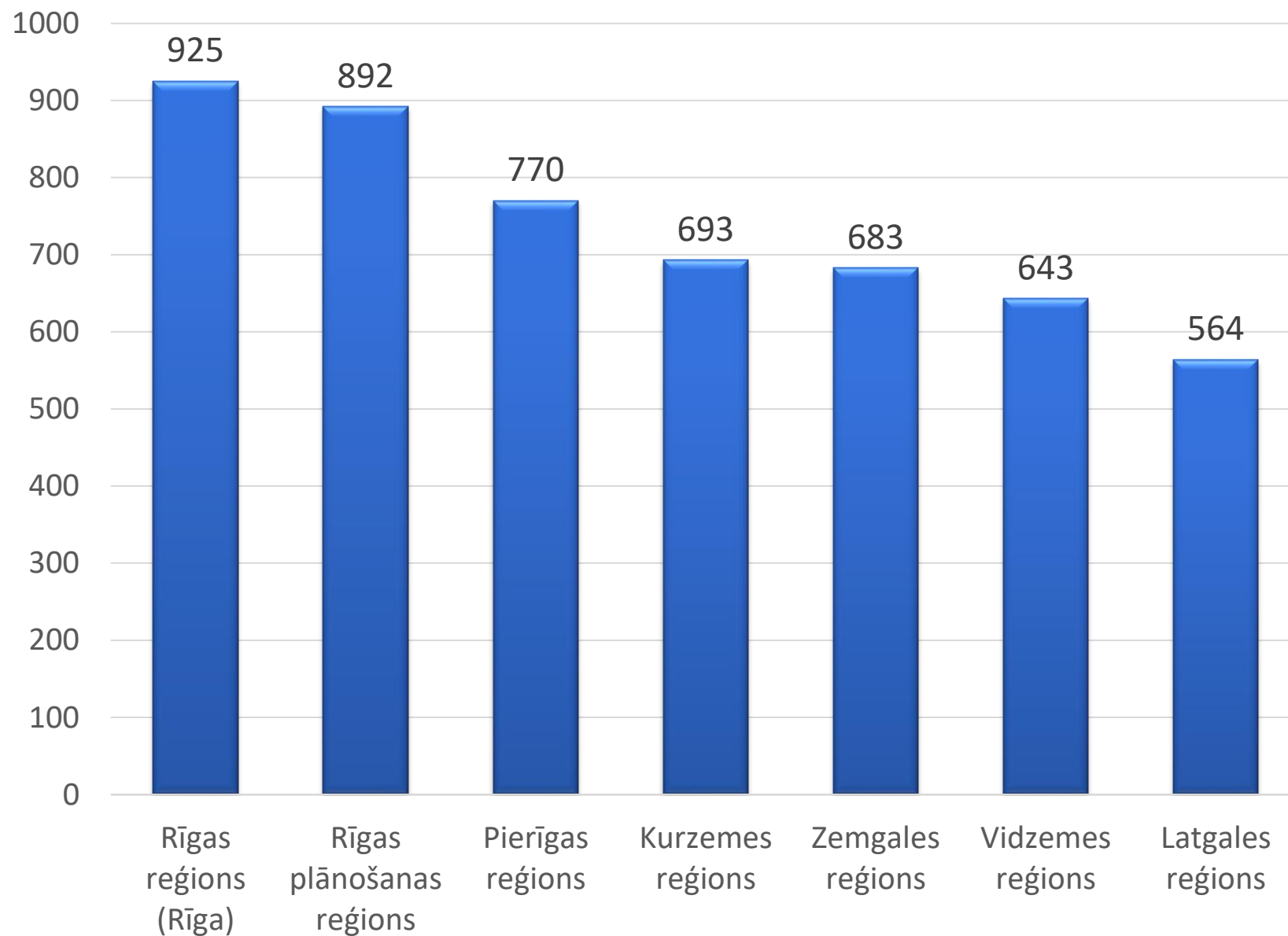
REĢISTRĒTO
BEZDARBNIEKU
SKAITS
PLĀNOŠANAS
REĢIONOS

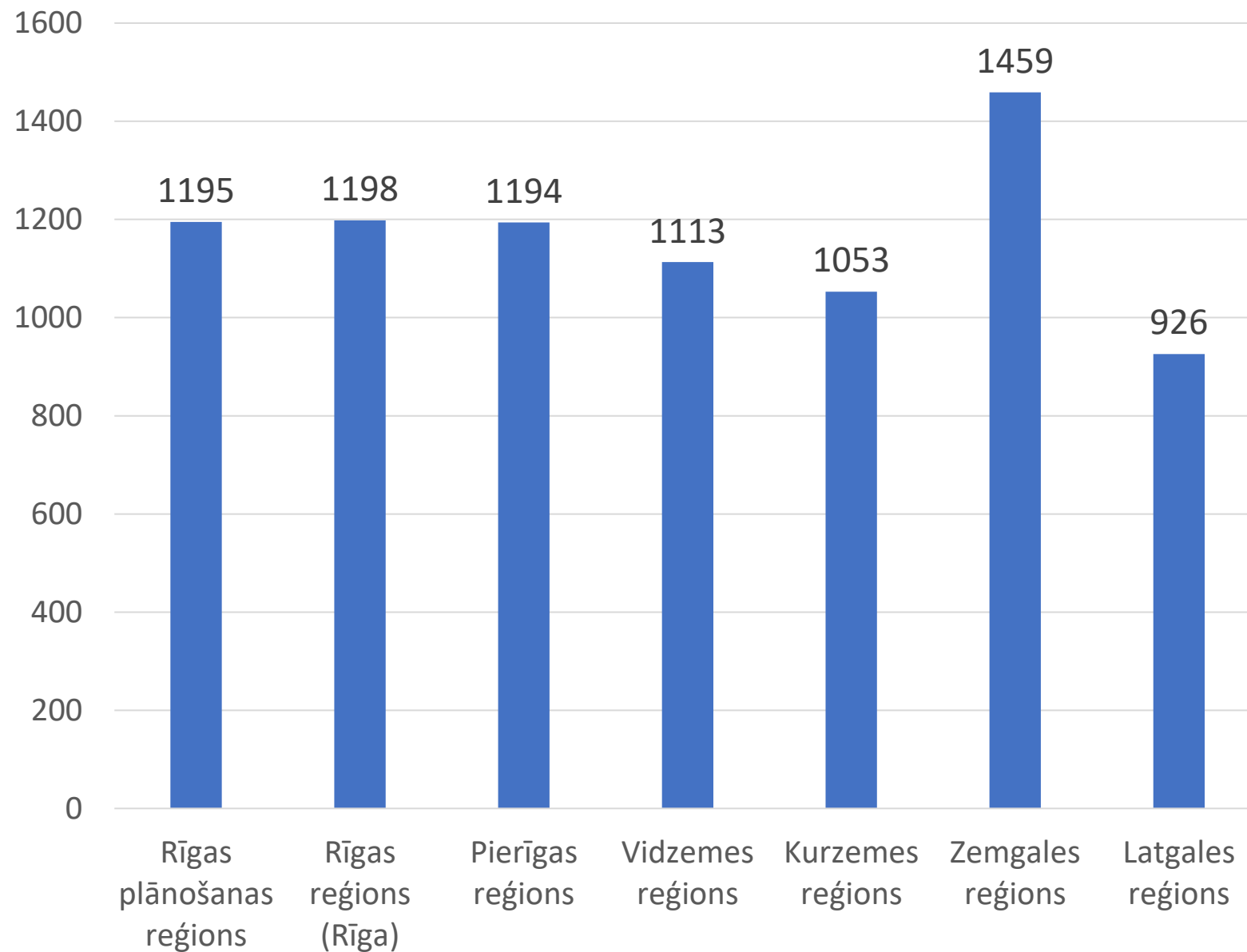
REĢISTRĒTO
BEZDARBNIEKU
SKAITS
LATGALES
REĢIONA
NOVADOS

STRĀDĀJOŠO
VIDĒJĀ
MĒNEŠĀ ALGA
REĢIONOS,
EUR

STRĀDĀJOŠO
VIDĒJĀ MĒNEŠĀ
ALGA IEGUVES
RŪPNIECĪBĀ
REĢIONOS, BRUTO,
EUR

IEGUVUMI NO KŪDRAS

EKONOMIKĀ – ieņēmumi no kūdras ieguves un izmantošanas sniedz ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā.

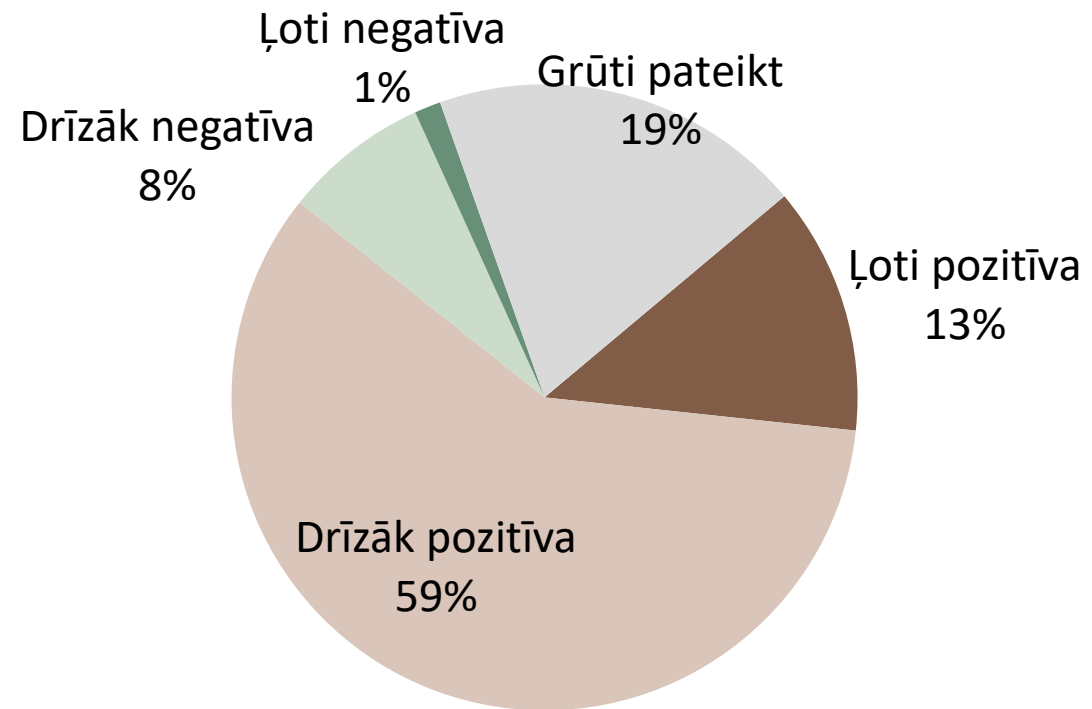
REĢIONĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ – jaunas darba vietas reģionos, pašvaldību attīstība.

ENERĢĒTIKĀ – nacionālās drošības jautājums; par 12-15 % samazināta kurināmā komponentes cena siltumtarifā.

VIDĒ – veicinot kūdras ieguvi iepriekš nosusinātās vietās, tiks mazināta negatīvā ietekme uz vidi. Rekultivējot ieguves vietas izdalītā CO₂ daudzums samazinātos par 30 %.

SABIEDRĪBAS
ATTIEKSME
PAR KŪDRAS
IEGUVI

MĒRĶIS

Latvijā kūdra ir lēni atjaunīgs resurss ar pozitīvu bilanci, kuru valsts apņemas saglabāt vismaz nulles līmenī.

Kūdra dārzkopībai ir emisijām labvēlīgs faktors un tādēļ uz to neattiecas EK regula par fosilo resursu. Tas jānostiprina normatīvajos aktos.

Enerģētikā kūdra ir vietējais resurss un uzskatāms kā rezerves potenciāls speciāliem gadījumiem enerģētiskās drošības aspektā.

ESOŠAIS POLITISKAIS IETVARS

- **Deklarācija par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību**

Vide un dabas kapitāls

“65. Īstenosim tādu zemes dzīļu un derīgo izrakteņu politiku, kas stimulē to ekonomiski pamatotu un ilgtspējīgu izmantošanu, tai skaitā kūdras, sapropeļa un citu zemes dzīļu resursu izmantošanu.”

- **Rīcības plāns Latgales reģiona izaugsmei 2018.–2021.gadam**

“Turklāt, būtiski ir arī izvērtēt iespējas efektīvāk izmantot Latgales reģionā esošos kūdras resursus. VARAM pašlaik izstrādā Kūdras, dziedniecisko dūņu un sapropeļa ilgtspējīgas izmantošanas stratēģiju 2018.-2050. gadam. Stratēģijas ietvaros paredzēti attiecīgi pasākumi, tai skaitā, Latgales plānošanas reģionā.”

RĪCĪBAS PLĀNS

Zemes dzīļu izmantošanas pārvaldība

Kūdra plānošanas dokumentos

Enerģētika

Lauksaimniecība,
mežsaimniecība

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Regula Nr. 1099/2008, kur B pielikumā ir definēts, ka kūdra ir energoprodukts.

Nacionālais attīstības plāns (NAP) – Kā vienu no reģionu attīstības virzieniem paredzēt derīgo izrakteņu, tajā skaitā kūdras un sapropeļa ieguvi, veicinot to izmantošanu lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

MK not. Nr. 300: **MK Kārtības rullis**, 3. pielikuma 3. punkts:
Dabas resursu, lauksaimnieciskās ražošanas un pārstrādes politika – pievienot kūdras ieguves un pārstrādes nozari, sapropeli un citu zemes dzīļu resursu izmantošanu.

Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnes 2019.-2030.gadam - paredzēt statistikas pārskatīšanu.

CSP kārtot papildus NACE piešķiršanu produktam aglomerēta un neaglomerēta kūdra lauksaimniecībai.

Nacionālais Klimata un enerģētikas plāns – kūdras novērtēt pēc tās izmantošanas veidiem:

- enerģētikā
- lauksaimniecībā un mežsaimniecībā

Nozares ietveršana eksporta veicināšanā (EM).

IETEIKUMI

- Iekļaut kūdras ieguvī un pārstrādi nozaru politiku sarakstā.
- Kūdras ieguve un pārstrāde kā pamats lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai.
- Reģionu attīstības plānošanas dokumentos iekļaujama kā attīstāma nozare kopā ar dārzkopību.
- Latgales plānošanas reģionā neparedzēt papildu aprobežojumus potenciālajām kūdras ieguves atradnēm.

INVESTĪCIJU VIDE

PALDIES PAR UZMANĪBU!

JAUTĀJUMI?

ULDIS AMERIKS
SIA "LAFLORA" VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
LATVIJAS KŪDRAS ASOCIĀCIJAS PADOMES LOCEKLIS

BALVI, 25.10.2019